

Mandragórák

Van köztünk vézna, kövér, tömpe orrú, lógó kezű, görbe és egyenes, harsány és csendes, mozgékony és lomha, kerek szemű és vaksi. Akárcsak a föld feletti népek, sokfélék vagyunk. Igen, mi a föld alatt élünk. Ott mocorgunk, ott pihenünk, ott társalgunk egymással. Nem, nem, igazán figyelmes tőled, hogy megkérdezed, de kapunk így is levegőt. Imádjuk a föld zamatát, illatát, nedvességét.

Néha az emberhez hasonlítanak bennünket.

A régi korokban mindenféle bolondságot hordtak össze velünk kapcsolatban. Hogy csak akasztófák alatt növekedünk. Marhaság. Mégis akasztófamanónak neveztek minket, bárhogyan tiltakoztunk. Vagy boszorkányvirágnak. Máskor meg az ördög gyertyájának. Nem túl kedves nevek... Persze kaptunk kellemesebben csengőket is. Földialma, varázsgyökér - azok is mi vagyunk. És vannak tudatlanok, akik nadragújjas

emberkének hívnak minket, mert azt hiszik, a nadragulya-félékhez tartozunk.

Azt még a tudatlanok is jól gondolták, hogy létező, érző, növekedő lények vagyunk. Ezért megbocsátottuk a sok ostobaságot. Mert amíg hitték, hogy föld alatti emberek vagyunk, addig azok is voltunk. Amíg hitték, hogy manók vagy szerelemhozók vagyunk, addig azok maradtunk, még azután is, hogy kirántottak a földből. Rengeteg csodát tettünk odafent. Ha éjjel ástak ki minket, hatalmat és vagyont, szerencsét és boldogságot hoztunk az arra méltóknak. Visszahoztuk az életbe a kígyómarástól lebénytakait. Elűztük az ártó szellemeket. Sebezhetetlenné tettük a harcosokat, és szerelemre lobbantottuk az asszonyokat. Ha elfogyasztottak, megnyitottuk a jövőt a látók színe előtt. Benne voltunk a kenőcsben, ami felrepítette a boszorkányok seprűjét. Enyhítettük a fájdalmat,

TÖRÖK ESZTER
rajzai

álmot adtunk az álmatlanoknak. Tisztelték, sőt, olykor félték is minket. Volt, hogy az ember nem is mert kihúzni a föld alól. Kutyára kötött kötéllal rántottak ki a napvilágra. Mert akkor még ismerték varázserőnket, tudták hatalmunkat.

De aztán, jaj, rossz erről beszélni is, aztán egyre kevesebbet gondoltak rólunk. Az ember pökhendivé vált. Azt hitte, már mindent tud. Elkezdett krumplifélének tartani bennünket. Még hogy krumpli! Ostoba, puffadt, levesbe és serpenyőbe való mihasznák! Mi mandragórák vagyunk! Titokzatosak, varázserejűek! Ám be kellett látnunk, hogy varázserőnk csak az ember képzeletével együtt él. A mi csodánk az ő fejükben fogan. És eljöttek a sötét napok. Kirángatták testvéreinket az anyaföld hűvös öleléséből, és mivel már nem látták őket varázslatos teremtménynek, szegények egyszerű gyökérré

váltak. Már nem húztak karddal három kört a gyökerünk köré ásás előtt, már nem néztek nyugat felé az ásás pillanatában, már nem hoztak magukkal körtáncot járó segédet, aki a művelet alatt vajákos igéket mormolt. Egyszerűen csak odaálltak, és kitépték sivalkodó testvéreinket a rögök közül. Mi pedig sírtunk, vacogtunk a föld alatt, és csak bizakodni tudtunk, hogy az embernek megjön az esze. Hogy újra ezernyi dolgot lát majd a természet alakzataiba. Hogy krumpli helyett, gyökér helyett ismét észreveszi bennünk a manót, az apró embert, a boszorkányok segítőjét, aki egyszerre lehet méreg és gyógyír.

Most tehát itt vagy. Kezedben csüngök. Látom, hogy nézel. Látom, hogy a tekinteted figyelmes, kíváncsi. Csak remélni tudom, hogy hallod is, amit beszélek hozzád. Mert beszélek.

KAPITÁNY MÁTÉ

